

GAZETA LITERARA

Anul II, nr. 37(79)-Joi 15 septembrie 1955

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

INAINTE DE INCEPEREA STAGIUNII

Există câteva secunde, atunci când s-au stins luminile și sala de spectacol este invadată de un val de neliniște și emoție. În curând se va ridica din nou cortina, dezvăluind în căsuțele celor trei dimensiuni ale scenei, mirajul fascinant al unor întâmplări cu oameni. În castele de carton sau pe gantiere de mușama, actorii vor face să strălucească imagini de viață autentică, suferință și bucurându-se în fața noastră, ca și cum dincolo de ușile trînteie cu zgomot în marile scene de dramă nu s-ar afla regiunile de culise, înregistrând cu scrupulozitate ieșirile și intrările.

Pe un plan mai larg, iubitorii de teatru trăiesc în aceste câteva zile momente care amintesc așteptarea ridicării cortinei în seara premierei. Peste puține zile, teatrele din întreaga țară vor ridica cortinele, începând să desfășoare în fața spectatorilor surprizele noii stagiuni. Cuvîntul viu, cald, rostit de la înălțimea profesională a scenei, va străbate din nou pînă în ultimul rînd de staluri, punînd și rezolvînd probleme grave care privesc pe om și viața lui pe pămînt alături de alți oameni. Repertoriul unei stagiuni trebuie citit cu oarecare dispoziție pentru vis. Foile bătute mîrunt la mașină capătă atunci viață și înțelesuri adînci. Visul acestor oameni construiește înăuntru pe o temelie trîntă, din fanteziile creatoare suportul sigur al unor principii care să asigure drumul drept și lin al stagiunii către îndeplinirea rolului educativ, atât de complex, al teatrului nostru.

În minulele care preced ridicarea cortinei, ni se pare firesc să urmărim construcția acestui lanț de întîlniri pasionante care va fi noua noastră stagiune. Amplificînd în încă nelusfulite ale proiectului cu nenumăratele imagini pe care ni le stîrnesc titlurile și autorii cuprînsi în repertoriu, putem obține priviștea de ansamblu a viitoare stagiuni. Ceea ce impresionează la o asemenea privire este orînduirea scrupuloasă a pieselor și varietatea dirijată a succesiunii spectacolelor. Se știe că în trecut repertoriile teatrelor se alcătuiseră la întîmplare, sub preșterea gustului deformat al burgheziei obeze, sau sub impulsul ambițiilor nemăsurate ale vechilor vedete. Acest sistem a încetat de mult. Peste câteva zile se vor pune în viznare biletele pentru o nouă stagiune, în care piesele au fost selecționate cu grijă, avînd în vedere necesitățile artistice și educative ale spectatorului. Alături de acestea, repertoriul teatrelor devine un program de politică culturală, care poate fi citit cu atenție printre lumini și decoruri, dincolo de unele inadvertențe care

umbrăsc unorii, în chip pasager, bucuria noastră deplină.

Spectatorii vor viziona în această nouă stagiune un număr însemnat de piese românești scrise în anii puterii populare, piese care vorbesc fidele despre oamenii zilelor noastre, fidele despre imagini ale trecutului văzute cu ochii constructorilor societății socialiste. Este adevărat că nu sînt încă destule piese originale în repertoriu și nu toate lucrările noi românești au strălucirea cuvenită marilor teme pe care le abordează. Mai sînt forțe care nu sînt îndeajuns folosite în această privință. Sînt, poate, și inițiative care nu sînt destul sprînjinate. Există, mai ales, dificultăți reale în găsirea mijloacelor artistice care să prelucreeze un material de viață, tulburător de nou, inedit. Cu toate acestea, vom afla în lunile care urmează câteva realizări remarcabile ale dramaturgilor originali, câteva nenumărate de dramaturgi, câteva teme noi atacate cu succes. Poate că nu este o simplă întîmplare faptul că patru dintre piesele care înfrîșează conflicte din actualitate sînt închinare problemelor educației și familiei. Ne aflăm aici în fața unei deplasări în adîncime de la lucrările de un dramaturg exterior, către dramele și cîmciurile adevărate pe care ofensiva noului asupra vechiului le provoacă în viața de fiecare zi a oamenilor noștri. Atitudinea față de o varză de viață („Zbor de noapte” de N. Tăutu), înțelegerea deplină a răspunderii părintelui nu numai față de copiii săi, dar și în raport cu societatea („Atenție, copii!” de Lucia Demetrius), înțelegerea rolurilor moralei comuniste în sufletele încă minate de vechea educație ale unora dintre tineri („Preludiu” de Ana Novac) sau creșterea noilor generații în spiritul dragostei de patrie („Trestie de aur” de Miroara Cremene), toate aceste teme semnificative, desigur, o îndreptare atentă către problematica amplă a formării omului nou, eroul principal al literaturii realiste-socialiste. Apropo de dramaturgii noștri de aspectele vieții de familie sau de problemele educației tinerei generații este îmbucurătoare, dacă nu devine exclusivă sau dominantă. Propunîndu-și să ogîndească tumulul epocii construcției socialiste, dramaturgia noastră n-are dreptul să-și îngrămădească eforturile într-unul sau altul dintre compartimentele vieții. Ea nu poate, mai ales, să se restrîngă la drame intime, refuzîndu-și marile cîmciuri care se află în chiar miezul luptei pentru biruința noilor așezări. Cercetarea repertoriului pe 1955-1956 indică prezența unor lucrări care largesc sfera preferințelor tematice. Pe șapte scene din țară se va juca „Împărăția lui Machidon” de Tiberiu Vornic și Ioana Postelnicu, în care se dezbate problema înfrîngerii pornirilor indivi-

dualiste ale fărânilor muncitorilor cu proprietatea particulară în focul luptei pentru colectivizare. La București se va reprezenta în premieră „La ora 6” de Petru Dumitriu și S. Filip, piesă care aduce în scenă oscarurile puternice ale muncitorilor înaintați cu dușmanii victoriei socialiste, pe un șantier național. Este de așteptat ca în cursul stagiunii să fie terminate alte lucrări dramatice închinare problemelor muncii și construcției noilor forme de viață.

Registruul tematic al lucrărilor originale înscrise anul acesta cel puțin încă două lucrări deosebite care, apropiindu-se de momente și figuri memorabile din trecut, dau înțeles mai deplin unor capitol de istorie, care pînă nu de mult erau prezentate într-o lumină falsă. Sufletul romantic revoluționar care străbate cele mai multe din piesele lui Mihail Davidoglu, la condus pe autor în mod firesc către o temă din istoria luptelor pentru libertate ale poporului nostru „Horia” este mai mult un poem dramatic decît o dramă istorică, înțelegînd prin aceasta că mijloacele de evocare ale eroilor și împrejurărilor împletesc pe nesimțite firul fctiv cu amănuntul dramatic. Trăsăturile eroului principal domină scena, depășind ca semnificație figura lui Ion Nicola Ursu, realizîndu-se în primul rînd ca imagine a omului din popor, curajos și eroic. Un tînar începător, Alexandru Sever, va apare pe una din scene cu o dramă istorică aspră și coluroasă, despre răzcoalele din 1907. „Boierii și țărani” va povesti spectatorilor într-un ritm nervos și în culori tari despre oamenii care s-au răsculat pentru dreptate în acest an de neuitat. Este regretabil că la capitolul pieselor originale nu figurează nici o nouă comedie satirică de valoare, în poșida succesorilor reputeți în acest gen de unii dintre scriitorii noștri de teatru.

Stagiunea care începe va servi o lecție impresionantă aceluia dintre dramaturgii noștri care au privit cu scepticism ideea operativității scriitorului de dramă și comedie. După unprezece ani de la 23 August 1944, se poate într-adevăr învăța ceva, urmîrind în repertoriul actual al teatrelor piesele care au rezistat anilor și slujesc nealterate de vreme unor noi spectacole cu aceeași vigoare ca la prima lor reprezentare. Vor vedea din nou lumina rampelor, pe una sau mai multe scene, „Cetatea de foc”, „Mielul turbat”, „Mireasa descultă”, „Oameni de azi”, „Ultimul mesagiu”, piese care au fost scrise ca răspuns la frămîntări de o acută actualitate și care, fiindcă au răspuns bine, nu s-au ofilit. Reprezentarea acestor piese sărbătorește în modul cel mai convingător biruințele noii noastre dramaturgii. Autorii lucrărilor citate au luat pieptși dificultățile pe care le implică atacarea unor su-

biecte din imediata realitate și au dovedit în viltorea bălărilor că posedă ceea ce se cheamă în mod obișnuit talent.

Cercetarea atentă a noului repertoriu ne duce nemijlocit la piesele românești, scrise în zilele noastre, către operele clasice de care sînt legate și a căror tradiție realită o continuă. Prezența unui mare număr de piese ale clasicii române și strălucirea respectului și admirației constructorilor socialiste pentru marile opere de artă ale trecutului. Ele nu sînt așezate în repertoriu prin pedanteria profesională a specialiștilor, „Hamlet” și „Revizorul”, „Cadavru viu” sau „Don Carlos” răspund așteptărilor unui public care cumpără febril biletele cu o săptămînă înainte de spectacol. Cînd s-a mai întîmplat, pînă azi, în istoria teatrului românesc, ca în aceeași stagiune să se joace, nu numai la București, dar și la Turda, Pitești, Birlad, Baia Mare, în montări îngrijite, piese de Shakespeare și Molière, Goldoni și Benamarchais, Lope de Vega și Calderon, Cehov și Ostrovski, Schiller și Lessing, Gogol, Marivaux, Șalom Aehem, Victor Hugo, Edmond Rostand, Bernard Shaw?

Curiozității vii cu care publicul nostru cititor primește numeroase traduceri din literatura contemporană a lumii întregi, teatrele îi adaugă și anul acesta replica unor spectacole în care vor fi jucate piese noi de scriitorii contemporani francezi, englezi, cehi, maghiari, polonezi, bulgari. Ca și în anii trecuți, teatrele noastre vor prezenta piese necunoscute încă publicului românesc din dramaturgia sovietică, alături de lucrări cunoscute, reluate în noi montări. Operele lui Gorki, V. Vișnevski, Treniov, dramele și comediele lui Corneiciuk, Leonov, Simonov, Sofronov, Afinghenov, Arbusov sînt așteptate cu nerăbdare, pentru că ele prielnicie întîlniri emoționante cu oamenii sovietici, în care spectatorului nostru i se lămuresc probleme din viața sa pentru care n-a găsit încă un răspuns. Pentru dramaturgia noastră, noile spectacole cu piese sovietice au o însemnătate deosebită. Vigora personală pozitivă, romantică revoluționară care străbate piesele cele mai grave, principialitatea parținică cercetărilor și varietatea stilurilor indică scriitorilor noștri din nou și mai limpede căile pe care să-și îndrume creația pentru a se desăvîrși necontenit.

Anul acesta vor figura pe aștele teatrelor alte câteva lucrări clasice românești care n-au fost de multă vreme valorificate scenic. Nu se pot aștepta fără emoție noile premiere ale lui „Răzvan și Vidra” și „Apus de soare”. Totuși, nici în acest an, teatru.

V. Mîndra

(Continuare în pag. 4-a)

Cîntec pentru recoltă

Arzi, tu putere din șes, tu dogoară... Zboară, aduleacă norul cu scufă, Prinde-l, în ghiare fierbinți, ca pe-o rufă, Adă-mi-l, pasăre îndurătoare!

Norul în stoluri cu zborul rotit Joacă, pe muntele-nalt în crepuscul, Nor uriaș, jocuri minuscule, Fugă și-ntoarcere fără sfîrșit.

Spune-mi: ce vrajă duci? Spune-mi: a cui? Lunecă, norule, haide mai lunecă. Iar mi-e lumină, iar mi se-nuneacă. Vin-mai aproape, nu știu ce spui.

Umbră ta neagră — pe brazele vii — Ca pe-o desagă mi-o duc, cu merindele. Vii, răscuie, te-așteaptă, cuprinde-le, Brazele-tinse ca brațele, mi-le.

Arzi, tu, putere a șesului mare... Zboară, aduleacă norul cu scufă,

Prinde-l, în ghiare fierbinți, ca pe-o rufă. Adă-mi-l, pasăre dogoritoare!

Spune-mi, tu munte: slăvi și livezi Ce-ți luminează? Cînt-ți-le-negură? ...Fuge, se-ntoarce, cînd abur, cînd negură. Tu-i dai aripele, tu-i depărtezi.

Norul... Te-mbată cu aur toplit, Peste prăpăstii leagăne ledere, Trece-n ocoluri, fără încredere... Muntele-i vede, stă-ncremenit:

...Tot ce asudă, — aleargă pe sus! Propriul lui abur, — l-i mătură vîntul! Aule muntele, singur, chemîndu-l Nu-l mai ascultă, fuge, s-a dus.

Vîntul dogorilor mari, dinspre șes, Cîte belșuguri și cîte crepuscule Lasă — din norul cu jocuri minuscule — Pentru recoltă, pentru cules.

Cicerone Theodorescu

Frige porumbielu'...

Iar se joacă vara-n praful moale și-și clădește-n orice popl castel, iar zîmbește-n verzele lui zale porumbielu' nostru, porumbielu'...

N-a crescut din vorbe spuse-n dodii, noi-am strîns tot aur-n nămeți, și-are-un gust de soare și de rodii porumbielu' nostru, măi băieți!

Pune-l în covată, l-învește, ca pe-un prunc plîpînd și bălănel, nu-l lăsa pe-afară, că răcește porumbielu' nostru, porumbielu'...

Stringe-l ca pe-o muzică-n mină, mușcă sănătate din știuleți!

Mihu Dragomir

Ultimul surub

Incalecă pe-un umăr de turbină ca pe un cal năstrușnic, de oțel și-ni hula care e de larmă plină nu-i nimenia mai fericit ca el.

Șurubul cel din urmă, prins în cheie, se răsucesce pe ghivent, scrișînd. Ca o ogîndă pentru o femeie scilpește-oțelul, — parc-ar fi argint.

Și iată oțelularul își privește minunea și o mîngiește încet, ca pe un prunc. O stringe părintește! Și-i visător, de parc-ar fi poet.

În vîd care, alb, își taie pîrte, el vede-acum turbina în bazin cum lepăște iute și se-nvîrte să nască-n satul risipit, lumini.

Un bec s-aprinde, scăpîrînd, în tîndă și apoi altul, sute-apoi și mii, cu orice bec, în suflet să se-aprindă nădejdi și vise mari și bucurii.

Curg ape și se invîrtesc dinamuri, — fug sîrmele, din stîlp în stîlp, subțiri și duc lumina peste brazi și lanuri și bezna se retrage-n amîntiri.

Visează oțelularul și cutează pe-acest Pegas cu aripi de oțel. Pegasul zboară-fulger, săgetează, departe, pînă-n comunism, cu el.

Ilici, subț bolți eterne de lumină, îl cheamă ca pe-un prieten cunoscut. Și oțelularul pune pe turbină, ca o pecete, caldul lui sărut.

Filozofii noștri

Legat de strung, legat de glie, legat de vîslă sau creion, în țară face orice om filozofie.

Nicîndn atîtea cugetări, nicîndn atîtea judecăți. Viața-i grea într-adevăr, dar minunată.

Ce va fi? Pace sau război? Ce rost avem în existență? Tot ce se zburcă în noi e chintezență.

În comunism cum s-or simți acei ce-n leagăn dorm alene? Iată ce mari filozofii și ce probleme!

Luptei de clasă cum să faci să-i dai o dreaptă rezolvare?

Să-i faci bogăți pe cei săraci e-un lucru mare!

Fiece om e-apologet al libertății și-al vieții, — fiece om e un poet al tinereții.

Sîntem liberi cugetători (legăm de viață toate cele) și astrologi căușători în roșii stele.

Legat de strung, legat de glie, — drept care pe demagogie cu scribă, scuipe.

Spun scurt. Nu caut ultierea de a tăia în patru pîrlul. Pe cit de lungă-i fericirea, pe-atît de scurt e adevărul.

Al Andritelu

Din jurnalul unui scriitor

BARBUSSE

Pentru a transforma lumea, trebuie întâi s-o cunoști — H. BARBUSSE.

SEPT. 1955. Îngăduiți, tovarășe redactor, unui supraieșitor al foarței de mult apărute și dispărute reviste „Clarié”, enumerat greșit între multe nume zețuie, TON TALYDARU, — s-adauge la destul de multe ce s-au scris și la cite s-au omis, s-adauge câteva cuvinte despre Henri Barbusse.

Este foarte drept că la treizeci augușt s-au împlinit douăzeci de ani de cînd excelenta, inimioasă, secretară Anette Vidal (care și astăzi poate furniza admirabile date, fapte și gândiri pentru o biografie care încă nu s-a scris, a umanistului, scriitorului, luptătorului și comunistului Barbusse) l-a închis ochii pentru vecie. Este drept că la 7 septembrie a avut loc înmormîntarea de la Paris — grandioasă ca înmormîntarea lui Hugo, dar, avînd un plus de măreție, prin traversarea drumului de la Moscova la Paris. Este drept că nu și-au capădat pe atunci genele, feronii albe din Europa să tulbure solemnitatea internațională a înmormîntării marelui gînditor și bard și n-au putut opri popoarele să-l plîngă și să-i a-rate în ultimul drum, nemărginita lor încredere și dragoste. Popoarele știau că Barbusse n-a preocupat nici un fel de osteneală pentru eliberarea și pentru cucerirea fericii lor și că n-a preocupat nici un sacrificiu pentru ele. Într-o polemică zvrăscă a călătorilor din presă (care au abundat și abundă încă):

„Fac parte dintr-o grupare de oameni care sînt gata să-și dea singele și viața lor pentru cauza emancipării definitive a maselor omenești exploatare și oprimate de alți oameni. Nici un mijloc de intimidare, nici o măsură, nu-s susceptibile să mă facă să modific expresia publică a gîndirii mele, care este cea a fraților mei de luptă. Eu sînt incapabil să iau în considerare drept realități și să afirm ceea ce nu este realitate și să controlat. Pentru mine cuvintele sînt acte și le-am cîntărit pe toate cite le-am scris aici”.

De cînd își doarme somnul de veel în cîmîtură Pîr Lachaise, la zidul fedațiilor, aproape de eroii înaintași care au luptat pentru o ordine socialistă și care au creat cel dintîi tip de stat nou (serînd ca model statului sovietic-socialist), nimeni nu l-a uitat pe marele nostru Barbusse, nimeni nu-l uită și nu-l va uita.

lor sociale. Istoria literaturii analizează limba din „Pleureuses” apropiată de cea a lui Verlaine, din „Le Feu” ce nu seamănă cu limba autică a lui Anatole France, cu cea cocheta a lui Barrès, nici cu limba grasă, glumeață și popular-arhaică a lui Rabelais — nici cu a scriitorilor francezi ce se si-

finiți asupra realității omeneniză limba din „Pleureuses” apropiată de cea a lui Verlaine, din „Le Feu” ce nu seamănă cu limba autică a lui Anatole France, cu cea cocheta a lui Barrès, nici cu limba grasă, glumeață și popular-arhaică a lui Rabelais — nici cu a scriitorilor francezi ce se si-

mulți, multe ca ineseși contrazicerile vieții. La vîrsta de 41 de ani ar fi trebuit să ajungă înțelept, să-și cruțe forțele și să fie consecvent dență veritabilă, muzicală, de care nu violenta sintaxa („Nu-i locuți, nici timpul să-i enumerăm cărțile și să analizăm sensul și caracterul operelor sale). Dar cînd experiența vieții e cu totul nouă pentru un om, ea devine altă de înviorătoare, încît nu mai încapă vîrstă. Nou era războiul, nou era sensul războiului pentru dînsul. S-a înscris voluntar, Totuși n-a uitat să bălăiea inimii, nici cînd și comanda M. Colonel Ramolot. În bălăocele de noroi, de durere și sînge, de pădăchi și scîrîmă ale tranșelor, el scrie o carte. Aici pînă la cîntărea cotitura vieții sale, Barbusse scrie „Le Feu”, înainte de a se fi răsculat regimentele conduse de viitorul trădător al Franței, bătrînul Pétain, cel care teroriza tot altă de bine civiili și militarii, Barbusse, fără o înaltă conștiință politică,

tuează între limitele începutului și cele ale decadenței. Căci Barbusse nu-i elevul lui Balzac, Stendhal sau Maupassant, al lui Zola, Flaubert sau Hugo. Este limba unui scriitor al realității, limbă de agrol, scriitor care a învîțat ce este revoluția nu numai de la clasicii marxismului, ci și de la soldații din tranșee.

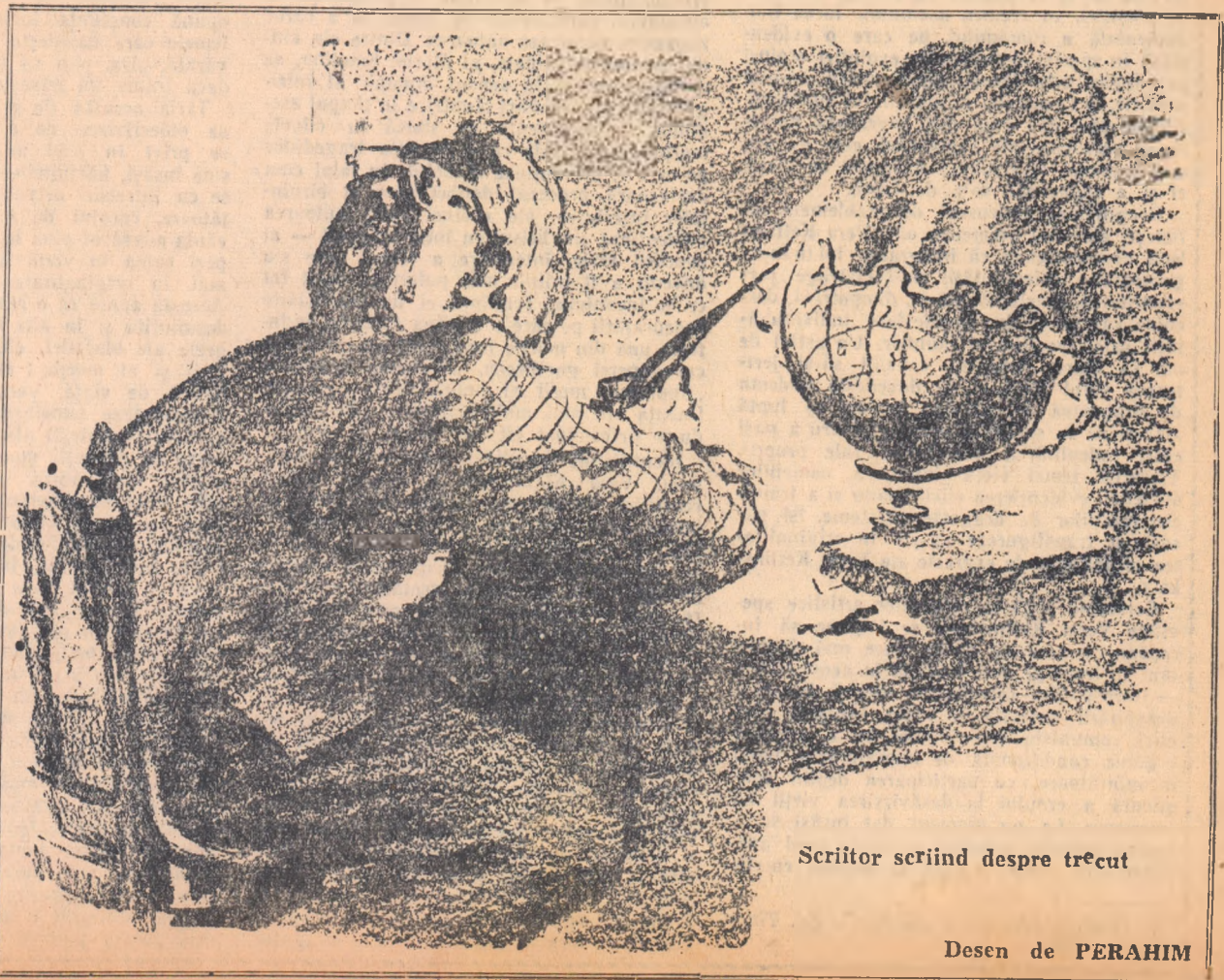
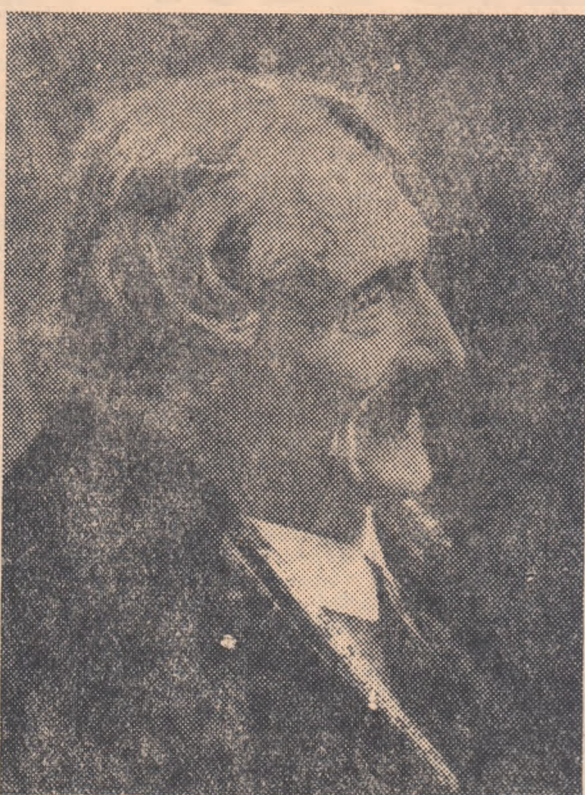
Barbusse a gîndit și a scris ca un revoluționar:

„Cette révolution s'est effectuée sous l'influence du fruste et pittoresque parler populaire, sous le coup d'épaule de cette terrible simplicité de l'argot des tranchées mis à jour pendant la guerre...”

Iară popoarele analizează și vor analiza mult timp încă acțiunile lui Barbusse, luptător pentru deslăsură și pentru eliberarea lor.

Henri Barbusse apărea ca o excepție în Europa de la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

Din țată francez, ziarist și autor dramatic (om cu ochii a-

Scriitor scriind despre trecut

Desen de PERAHIM

Ion Călugăru

(Continuare în pag. 4-a)

W S E W S

Fragment din romanul „Morometii“

Timpu de câteva săptămâni salele cimpiei rămăseseră aproape pustii. Căldura începea numaidecât după răsăritul soarelui și dacă în timpul nopții se mai întâmpla ca norii să acopere cerul, acești nori dimineața se făceau nevăzuți și lăsașu să se revese din adncu-nie timpuri ale cerului, dogoarea necontenită și creșea a zilei de vară. Tocmai în această vreme, când dobitoacele scurmă fărăna cămănt răcoare, ori aleargă bescmetice după umbră, viața oamenilor care muncesc pământul leșe afară din sat și se mută cu totul sub soarele năprasnic al cimpiei. Cărțile încep să lăsa din sat înainte ca luca-fărul să fi pierit de pe cer. Oamenii se îndreaptă spre cimpie înălțându-se în numeroase drumuri și poteci și pe aceste drumuri, roatele pocnesc nelincet și cimpul e străbătut de glasuri răzlece care cheamă pe cineva ori vorbesc neobișnuit de tare și de omește unele vite care trage rău.

Dimineața e alburi și satul răsună, încă de cîntecul cocorilor. Omul se scoală, trezește copiii, înhamă cal și umbra de colo pină colo prin curte. Nu este nimic de făcut, picărea în prima zi de seceră pare să fie un lucru obișnuit, totuși căruța și calii înhamăi așteaptă în bădăntă de mult timp; omul și copiii sînt gați; secerile și bota cu apă sînt puse în căruță; mîncarea gătită de cu seară așezată; nu se știe însă pentru ce căruța e stă timp atât de îndelungat în mijlocul bădăntului. Omul se învîrtește pe loc, se uită prin grădini, străbate curtea, intră în casă și strigă la femeie fără rost, întrebînd-o dacă a pus mîncarea în căruță; mîncarea se supără și-i răspunde că a pus-o de mult, dar bărbatul nu aude, nu ascultă, leșe afară cu un aer grav, foarte grăbit și foarte îngrijorat. Se pare că s-a întâmplat ceva, a fost uitat cine știe ce lucru. Omul se apropie de căruță, se uită la secerile vîrșite între scările loitrelor, le numără, scoate una și-i pipăie zimții, o bagă la loc și încuie apoi să caute sub cerșă; dacă totuși la o parte și se uită la oalele cu fier-tură de burulenă, la mămăliga fier-aburdă; le acoperă repede, nemulțumit parcă de faptul că totul e în ordine și trece la cai. Animalele așteaptă liniștite, cu buzele în jos și cînd omul se apropie de ele, se întîmplă ca unul din cai să ofească aude; omul se uită la hamuri, apucă hăturile, bagă umbra din cai în gură; îl trage simocul de sub cureaua de pe frunte și răzgîndindu-se scoate zăbala din gura animalului. În această clipă mîncarea strigă din prag învîrșit: „Ce mai așteptați? Ce v-a uitat învîrșit? Ei, cutare, ce a uitat capul între urechi? Hei, voi! dați-l drumul odată!“

Căruța însă tot nu pornește. A fost uitat ceva. „Asta micu, să meargă și la o seceră“, zice omul cu un glas pătruns de o neașteptată gravitate apropiindu-se de așternutul de pe prispă. Acolo, în așternut, doarme un copil de cinci-șase ani. Zgomotele acestea puternice și îndelungate nu l-au trezit din somn. El doarme liniștit rar, toată parca în somnul lui greu. „Tu mă! Soac! În sus! Hai la deal!“, Femeia începe să strige: Copilul să fie lăsat în pace. Are nevoie de el să-i toace pasări, să-i culgă ștevie, să aducă mîncarea și să aducă mîncarea de prînz. Omul trage la în seamă. Îl răspunde că să facă singură treburile astea, băiatul trebuie să vie la cîmp și să pună poloaage pe legături, să alba grîi de cai și să se învețe să seceze. Murearea încearcă să-l înduplece pe bărbat, dar omul n-o ia în seamă. El dă așternutul la o parte, dezvește pe copil, care doarme mereu, îl vîră o mină pe sub mijlocul lui plăpînd și îl ridică în brațe, apoi, așa pe brațe, pe lângă el, duce la căruță și îl așează înăuntru peste trenle și cerșă. Băiatul pleacă și strigă: „omul, Eu cutare, deschide poartă! Haide! Sus în căruță! Ia vedei în cutte acolo, nu lipsește nimic? Bota cu apă, este? Tu, murearea-ăa, unde ești? Al pus, fa mîncarea în căruță?“

Deschiderea porții se face cu repezi-cuine și bădănta curge spre șosea, șoseaua pătrunde înăuntru prin golul căsacat. Căruța pornește zdroncînd rău peste podișca de lemn, iese în drum și acolo se mai oprimă iarși. Uneori, se mai uită totuși ceva. Murearea alegeaș cu lucrul acela în mîna, o bucată de brînză, o ceapă, un ou, o lingură, care a fost uitată, sau chiar și mai rău, sare! A uitat să pună sare, legăturica mică de trență cu sare în ea și murearea alegeaș pierdut, străbate bădănta cu legăturica aceea în mîna și se apropie de căruță și atunci omul strînge din pumni, înjură din gît și se preface că dă în ea, dar murearea nu se sperie deloc, vîră sare în coșnița cu mîncare și învîrtește tot pe om că se moșmoșnește alina pînă pleacă, încît își pierze capul de atîta pregătire.

Cărțile ies din sat prin toate părțile lui, prin toate ulițele și ulicioarele și cu mult înainte de răsăritul soarelui casele rămîn goale de viață și drumul e pustiu și tăcerea și căldura domnesc peste tot timp de săptămîni întregi. Căruța străbate cîmpul și se apropie de capul locului. Pe timpul drumului oamenii tău, nu prea vorbesc între ei și în această tăcere își pipăie alergînd unul după căruța, murearea și se privească. Cu o grăbă liniștită în care se simte gîndul străinului la întinderea de pământ peste care grîul s-a ridicat și s-a copit.

Soarele începe să răsăre; cîmpia se limpezeste de spuma argintie a aburilor de rouă și înlinderea ei care joacă acum în nemărginire de foc rece pătrunde prin ochii înăuntru omului, îl împăriește afară, îl golește de frămîntările lui trîndușe și apăsoătoare, pentru ca după aceea să adune la loc, într-un fel nou; florile albastre de cicoare, al căror ochi mai albastru ca a dîncului cerului răsăr din loc în loc pe marginea drumului înguste și vinului ușor al dimineții vespre care se spune că face cu grîul valurile de apă de mare și ciocirlia care țîșnește din lan și urcă cu spînzura în sus spre cerul a dînc și luminos și într-adevăr, năpă-luacul tulburător și barza care pășeste rar printre răzoare și floarea galbenă a spicelor de grîu care nu s-au copit încă și se revarsă în aer din nimic în pubereaa aurie a răsăritului și satul care rămîne în urmă și din care răzabate ca de pe altă lume lătratul gros al unui cîine, și drumurile care întrec tăle locurile și le despart, pe marginea cărora cresc unorii ferburi groase și neconușute și scabei puternice a căror

Eu l-am spus odată să facă treaba asta: „Bă, Modane... care te mintel dacă nu-ți spui drept stringe, mă, oamenii la primărie cu câteva site înainte de seceră!“ „Nu, zice, cine are nevoie, n-are dect să vie la mine acasă!“ „Pai nu prea știu oamenii, mă, de unde să știu și eu că unul ca tine nu se mai găsește prin satele astea!“ îl spun eu. „Cine are nevoie, alții“, răspunde el. Acuma, eu am stat așa, mă, cu seamă ieri. Mă tot gîndeam: Dacă să-l trimet sau să nu-l trimet? Dacă îl trimet, trebuie să-l dau alula, lui Modan, un ciurel de mălai. Cu nu face degeaba! Păi te gîndești pe urmă și altminterea. Costă e un ciurel de mălai? Merită să dau eu un ciurel de mălai lui Modan, pentru el? „Pentru cine tată?“ întrebă u-nu din băieți, neînțelegînd aceste o-

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

colșuri. „Cum pentru cine?“ strigă omul prefăcîndu-se înfuriat că nu se pricepe despre ce e vorba. „Cum pentru cine? Păi nu vă spusei? Pentru alde Cutărică — asta al nostru, n-auzili? N-auzili că mă tot gîndeam dacă să-l trimet ori nu la Modan?“ „Dar ce să caute acolo, tată?“ La această întrebare omul se supără. A-pucă un cocoloș de mămăligă în mîna și-l trînește între genunchi de-amăgîit. Apoi în culmea uimiri: „Bi-ne, mă, voi nu știți că alde Modan are și ște tale de lenă?! Nu știți că are niște scule acolo la el acasă cu care tăie de lenă? În urma acestei izbucniri false, copiii făceau ochii mari, încă nepricepînd limpede despre ce e vorba, după care deodată înțelegau și începeau să orăcăie, să urle, să se făvălească de ris. Secerătorul slab se tăvălea roșu. Ridea și el în silă, se prefacea că ride.

Toate acestea se întîmplau cu cei care aveau mult de secerat, care puteau semăna de la trei pogoane în sus, însă cei mai mulți ar îl dorit ca micul lor pogoan să nu mai alba sîrșit. Ei secerau încet, cu multă grijă, că puteau de jos de la rădăcina, adunînd spic cu spic. În urma lor mîrșitea ră-minea lucie ca o perle tocită. Din cauza aceasta, pentru că zăboveau prea mult secerînd, mulți dintre ei erau scotiiși puturoși și cei care aveau loturi întregi, cum era Moromete și

Discuții
Despre receptivitatea dar și despre personalitatea criticului

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

Respingerea criticii impresioniste, dar preferințele individuale, sensibilitatea specifică fiecărei cercetări literare...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

receptivitatea criticului, pe marginea cronicii mele la romanul lui Camil Petrescu...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

orientări comune în elaborarea metodei realismului socialist - posibilitatea existenței diferitelor curente...

Temelie

Turnăm betonul - în acest pământ Din veac stropit cu lacrimi și cu sânge...

Greșești odată? Torni de două ori! Nu poți să lași oricum e temelie.

Turnăm betonul. Toți - cu ochii treji: Malul e negru; s-ar putea să cadă...

Din marmoră va fi, sau din mărgean. Sus, pe terase, - urmași-or avea saftu...

Sintem trețuți prin ciur și prin dirmon. Cind plouă, ne rămân bocancii-n clisă.

Comuna-mpodobindu-și-o mereu, Navigatori prin oceanul cosmic...

Cel ce lucrăm din zori la mindrul turn Primim controlul schimbului de noapte...

Ei, fericiții care vor veni Și-or aminti de noi? Tu crezi? Eu nu cred.

Cite vânturi îi ciopliră chipul Ani și ani de-a rândul ca pe-o stincă?

St. Iureș

Pescarul de larg

Cite vânturi îi ciopliră chipul Ani și ani de-a rândul ca pe-o stincă?

Păru, ca pe-a valurilor coamă, Degetele mării îl resfiră.

Cite răsărituri de aramă În seminul lor se ogindită?

Cite zile petrecu pe mare Omu-acesta aspru ca pământul?

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Petre Solomon

La poarta mea

La poartă aud bătând toc, toc! Un tinăr ars de nerăbdare, Îmi strigă: Omule, fă loc...

O, dacă-așa le vrei tu soarta Mai bine mori neisprăvit.

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Loc nu mai e pentru strigoii, Năvălitori cu gind rapace...

Să tremurați voi oameni mici! Am tunuri, bombe fără număr.

Alt glas cu tot mai larg ecou M-anunță că-i aproape ceasul...

Să stăruie să-mi spargă poarta Viteazul cel nesăbuit.

Da, vine-un veac mai bun, mai drept, Și eu să plec? Ce soartă cruntă!

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

A. A. Luca

Răsărit de soare în Hunedoara

„Înmărmurit stăteam în așteptare Să văd urcând turburătorul soare...

Văzui alt soare năvălind spre mine! Văpăi văzui, și mii și mii de stele...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Ioan Meljolu

Reportaj

„Spre frontul ultim s-au retras toți șapte Și nimeni din brigadă nu pieri...

Cind, sfîșind tăcerea morții-adîncă A prins să cînte-met un brigadier...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Ioan Meljolu

Înainte de începerea stagiunii

trele nu și-au pus cu destulă seriozitate sarcina valorificării moștenirii...

direct poziția critică a autorului Dar în comedie aduc în scenă personaje...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Ioan Meljolu

BARBUSSE

(Urmare din pag. 1-a) să fie înodată care lipsește să se orienteze cu precizie.

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

punea un agent să scrie o carte în-lămă împotriva marelui scriitor Barbusse...

Am o solie de-implinit, Chemat, am părăsit neantul, Mi-e brațul tare de granit...

Tot despre adevărul vieții

acă vorbim de Nekrasov, trebuie să amintim și povestirea "Ostașul Litutikov". Această povestire a apărut acum cinci ani în almanahul "Ucraina Sovietică" și n-a atras atenția criticilor, deși este foarte semnificativă pentru adevărul literar.

În legătură cu această aș vrea să contrazic unele teze dintr-un recent articol al lui V. Lukasevici, scris în cadrul discuțiilor, "Să vorbim despre povestire", în care s-a manifestat o înțelegere extrem de îngustă și săracă a principiilor tipizării.

Viața l-a situat pe omul sovietic în prima linie a luptei pentru soarta întregii omeniri, pentru fericirea popoarelor. Viața și lupta maselor populare a luat o dezvoltare și o amploare neașteptată, sfera activității practice a devenit mult mai cuprinzătoare, lumina spirituală a eroilor este dezvoltată tot mai profund.

Acastă creștere a conștiinței masei este oglindită în "Ținara gardă", unde prin imaginile tinerilor din noua generație, — oameni curajoși, hotărâți și devotați pînă la abnegație — sunt exprimate trăsăturile cele mai bune ale poporului ca și în muvelele de război ale lui B. Gorbator, "Fericirea" de P. Pavlenko și "Vasilii Tiorokin" de A. Tvardovski.

Lutikov este un ostaș din rezervă. S-a otrăvit cu o conservă alterată, vomită, iar ostașul de legătură se apără, fiindcă trebuie să mure după el. Ochii lui negri sînt obosiți, el pare nemotivat, indiferent. Unul din ofițerii îl prognoază: "Vă îmbrățișăm întotdeauna cînd nu vreți să luptați!"

Se poate apela la neobișnuit, la eroic și să rămi, totuși, sub influența obșnuitului marele și neobișnuitul. În vechiul nostru folclor, nemăsurate, al unor evenimente excepționale, al mărețelor descoperiri, este caragios să ne temem de "neobișnuit". De altceva trebuie să ne temem: cum să nu-l falsificăm, cum să nu jignim simplitatea înțeleaptă a frumosului, a noului, a

portanță istorico-mondială. Aceasta se referă nu numai la Davidov, căruia gândul la popor, la clasa muncitoare, care l-a trimis în țară, îl înzecește forțele. Același lucru se poate spune despre Nekrasov și Ruzmetov și considerăm de obicei de critică drept reprezentanți ai devierilor și confuziilor, deși aceștia sînt înainte de toate oameni dreți și cinștii, comu-niști devotați poporului, dar care se matricează în procesul unei lupte concrete. Aceștia sînt caractere puternice și vii de oameni care își leagă activitatea desăvîrșită în colhozul Gremiaci Log, de marile probleme ale luptei pentru comunism. Solohov a arătat culmile morale și spirituale la care se poate ridica constructorii de la rînd ai vieții noi, care iau parte la

revoluționarului printr-o dantelarie afectată de frumusețe care molesce, care depășește de lumea fanteziei. V. Lukasevici se referă la Gogol, dar el nu este altel decît adevăratul sens al cuvintelor marelui scriitor: "Și se consideră că obiceii de critică drept reprezentanți ai devierilor și confuziilor, deși aceștia sînt înainte de toate oameni dreți și cinștii, comu-niști devotați poporului, dar care se matricează în procesul unei lupte concrete. Aceștia sînt caractere puternice și vii de oameni care își leagă activitatea desăvîrșită în colhozul Gremiaci Log, de marile probleme ale luptei pentru comunism. Solohov a arătat culmile morale și spirituale la care se poate ridica constructorii de la rînd ai vieții noi, care iau parte la

B. RIURIKOV

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

literatură rusă a dat exemple minunate de felul cum, adresîndu-ne obșnuitului, cotidianului, fără cuvinte bombastice, fără fraze mari, putem să aruncăm razei unei lumini vii asupra acestor obșnuiți. Nu odăta cercetătorii se vor adresa manuscriselor "romanelor", "Războiul pacei" al lui Tolstoi. Să ne oprim numai la un singur exemplu, la acela care arată cum a dezvoltat Tolstoi povestirea despre atitudinea unui ofițer rus simplu, căpitanul Tușin, în școlă Schöngarden.

Sas Mărie, a poetă a satului maramureșan

Sas Mărie trăiește în leud, pe valea Izei, în străvechia țară a Maramureșului. E o femeie între două vîrste, mîntuică, negricioasă, a cărei față se luminează parcă atunci cînd horește. "Femeie săracă tu, cînd la chiaburi pe plată", după cum singură se înjătează, Sas Mărie poartă din nune străvechi numele feciorului lui Dragoș Voivod al Maramureșului. Dar Sas Mărie este introdusă una dintre cele mai bune colecționiste ale G.A.C. "Știința" din leud. În ființa acestei femei din îndepărtatul sat maramureșan, lumea veche, lumea tradițiilor secrete se unește cu noua lume a zilelor noastre și caracterul acesta se face simțit și în versurile care i-au adus Măriei Sas dragostea consilierilor ei: hore în spiritul horetelor maramureșene și poezii inspirate din noua problematică a satului.

darmii cu pînă de coccoș și dusă la muncă pe moștele groșilor din Ungaria — a dat glas dorului de patrie. Versurile ce urmează amintesc de anii de după eliberare, cînd unele elemente reacționare constituie în bandă s-au refugiat în munți, lăsată apoi hora satirică pe care Sas Mărie a compus-o pentru soțul ei, care nu muncea cu trageră de inimă și, în sfîrșit, o cronică a zilelor înfrîntării G.A.C. "Știința" în leud. Din versurile Măriei Sas, pline de profețime poeziei populare, răzbată încrederea în viața nouă și dragostea pentru "Partidul cel curat" care a sădit această viață nouă și pe mările Izei. Gredem că cercurile literare din Bata Mare și Sighet au datorat să cunoască și să îndrume creația Măriei Sas, ajutînd-o pe colecționista din leud să dea viață adevărată cîntărea și poezii inspirate din noua problematică a satului.

Prima horă pe care o publicăm a fost compusă în anii războiului, cînd Măria Sas — luată cu forța de jan-

luminat de pîda strălucită a lui Djambul Djabaou sau Suleiman Stalski.

„Oare nu vine-oarecine Să mă prîndă și pe mine? Hăt pe mulți am împuscat Și-amu m-or duce legați... Se uită în lume roată! „Oari nu-i pușcă automată Să mă-mpuște dintr-odată!” Se gîndește incurcat Cum s-ar apropia de sat: Ar veni, dară se teme Că milșia îl vede, — Oamenii Partidului Oamrănesc treji calea lui.

Copiii sat-pîngă masă Și cu țâhii huc mă-ncreabă: — Ce ne-ai adus, mamă dragă? — Eu nu v-am adus nimic, Chiabureasa n-a plătit... Așa o-albit priul meu Lucrind la chiaburi mereu! Dar Partidul cel curat Poporul l-a adunat Pămîntul l-a liberat. Din mina chiaburului L-o dat muncitorului. Iar Partidul cel curat Muncitorii i-o chemat Prin foala partidului Și prin tovarășii destui, Ne-o chemat de pe ulițe Ca să mergem la ședințe. Acolo ne-o arătat Planurile mari de stat Și cum e de-nsămîntat. Anul '50 o venit, Noi cu toții ne-am unit Și-n 5 martie de-am intrat Am încheiat un contract Și ne-am scris și pe hîrtie C-o-am lucra-n Gospodărie. Dacă toții ne-am adunat Să-mplînim Planul de Stat, Partidul ne-a ajutat Cu cartofi și cu tractoare Și cu fel de cereale. Azi la lucru cînd pornim Cîntăm și ne veselim Plugarii cu plugurile, Șoferii cu tractorile Și femei cu sapele Ca să spargem haturile Haturi lungi de pe răzoare Să poată umbra tractoare Azi, vă spun cu-adevărat, Dragui-mi la noi în sat: Văd pămîntu-nsămîntat Și pe deal și pîngă riu Văd numai holde de grîu. Holdele mîndru-nverzesc, Colhozicii le plivesc.

Străină-s, străin e locu, Arde-mi inima ca focu. Străină-s, străină-i țara, Arde-mi inima ca para. Doru și țara străină MI-au făcut fața bîtrînă Și capu caler de lină! Sufliă, vînt și dor adună De la țara mea cea bună, Sufliă, vînt și-adună dor De la tine, mîndrior!

Am un bărbat ca o cruce Și la lucru nu-l poci duce. Dimineața-i rouă mare, — El se udă pe picioare. Peste zi dogoarea-i mare Și se dogorea-i prea tare. Pe seară îl iau flori Și se urcă pe cuptor Se-nvește-ntr-un sacu Și doarme pînă-l la dracu!

„În urma acestui vîiet, a acestui zgomot, îngrozitor, care este conștiința și activitate, Tușin n-a încercat nici cel mai mic sentiment neplăcut de frică, și gîndul că poate fi omorît sau greu rănit nu i-a trecut nici o clipă prin cap”.

Tolstoi vedea slăbiciunea fizică, lipsa de istețime și agerime a lui Tușin, dar observă că el „îinea minte totul, înțelegea totul, făcea tot ce putea să facă cel mai bun ofițer în situația lui”.

„Sarcini prea mari... lipsesc brațe calificat... nu vin materialele la vreme... nu sînt destule mașini și utilaje” se tot vîntura prin secții și ateliere, cu oarecari schimbări în ordinea cuvintelor... „Cauze obiective”, spuneau cu vorbă multă, fostul director și șefii, oîlind a neputință.

„Fără de Panova, ca dealfel și față de mine, în ultima vreme, unii critici întrebunează termenul de „obiectivism”. Nu cred că asemenea în-

„În ce direcție lucra gîndirea creatoare a marelui scriitor? Tolstoi a păstrat obșnuitul, simplul, în aspectul lui Tușin, el rămîne pînă la capăt adversarul arătării exterioare, șabloanelor, a eroismului, însă el a arătat mai puternic cum se străduie prin el obșnuitul marelui și spiritului, bărbăția, hotărîrea. Și cînd citim: „El însuși (Tușin) se închipuia un bărbat puternic, urias ca un munte, care aruncă cu săgeți mîntu gîndurile în frumusețe”, înțelegem că Tolstoi a povestit despre un vîiet și un erou, despre marile vîiet ostășești, care s-a dovedit a fi pe puterile acestui ofițer nearșos, care saluta cu mina nesigură.

Întîlnirea cu căpitanul Tușin, după cum își amintesc cititorul, l-a ajutat pe Andrei Bolkonski să învingă izvoarele romantice, reprezentările false despre război și viteje, însă marelui scriitor a oprit reprezentările false despre eroism în cotidianul obșnuit, și autentical spirit eroic care nu trebuie să se împănueze în veșmîinte luxoase.

„În ce direcție lucra gîndirea creatoare a marelui scriitor? Tolstoi a păstrat obșnuitul, simplul, în aspectul lui Tușin, el rămîne pînă la capăt adversarul arătării exterioare, șabloanelor, a eroismului, însă el a arătat mai puternic cum se străduie prin el obșnuitul marelui și spiritului, bărbăția, hotărîrea. Și cînd citim: „El însuși (Tușin) se închipuia un bărbat puternic, urias ca un munte, care aruncă cu săgeți mîntu gîndurile în frumusețe”, înțelegem că Tolstoi a povestit despre un vîiet și un erou, despre marile vîiet ostășești, care s-a dovedit a fi pe puterile acestui ofițer nearșos, care saluta cu mina nesigură.

„În ce direcție lucra gîndirea creatoare a marelui scriitor? Tolstoi a păstrat obșnuitul, simplul, în aspectul lui Tușin, el rămîne pînă la capăt adversarul arătării exterioare, șabloanelor, a eroismului, însă el a arătat mai puternic cum se străduie prin el obșnuitul marelui și spiritului, bărbăția, hotărîrea. Și cînd citim: „El însuși (Tușin) se închipuia un bărbat puternic, urias ca un munte, care aruncă cu săgeți mîntu gîndurile în frumusețe”, înțelegem că Tolstoi a povestit despre un vîiet și un erou, despre marile vîiet ostășești, care s-a dovedit a fi pe puterile acestui ofițer nearșos, care saluta cu mina nesigură.

Există scriitori care demonstrează că plăcere amplexarea gîndirii istorice: în cărțile lor găsești și incursiuni istorice și citate din clasici și monologuri, alcătuite după toate regulile retoricii, care sînt o dovadă a nivelului înalt de cultură, nu numai al autorului, ci și al persoanelor din operele lui. Dar în asemenea cărți lipsesc autenticitatea acțiunilor, naturalitatea ideilor și sentimentelor.

Există scriitori care demonstrează că plăcere amplexarea gîndirii istorice: în cărțile lor găsești și incursiuni istorice și citate din clasici și monologuri, alcătuite după toate regulile retoricii, care sînt o dovadă a nivelului înalt de cultură, nu numai al autorului, ci și al persoanelor din operele lui. Dar în asemenea cărți lipsesc autenticitatea acțiunilor, naturalitatea ideilor și sentimentelor.

Există scriitori care demonstrează că plăcere amplexarea gîndirii istorice: în cărțile lor găsești și incursiuni istorice și citate din clasici și monologuri, alcătuite după toate regulile retoricii, care sînt o dovadă a nivelului înalt de cultură, nu numai al autorului, ci și al persoanelor din operele lui. Dar în asemenea cărți lipsesc autenticitatea acțiunilor, naturalitatea ideilor și sentimentelor.

Există scriitori care demonstrează că plăcere amplexarea gîndirii istorice: în cărțile lor găsești și incursiuni istorice și citate din clasici și monologuri, alcătuite după toate regulile retoricii, care sînt o dovadă a nivelului înalt de cultură, nu numai al autorului, ci și al persoanelor din operele lui. Dar în asemenea cărți lipsesc autenticitatea acțiunilor, naturalitatea ideilor și sentimentelor.

Directorul

Lucru, uitîndu-se chiorșii spre ziduri și poartă. LUGURILE MARI SINT ÎN FOND SIMPLE. Loneropana... Pentru cei mai mulți, cuvîntul nu spune nimic, sau aproape nimic. Pentru constructorii de autocamioane însă, barele acestea de oțel, îndoitte pe lațuri, sînt piese necunoscute de utilitate. Fără ele n-ar putea exista șasiul... „patul”, pe care stau culcate motorul, cabina și lada — întreaga parte „fixă” a mașinii... Înainte lonjeroanele se îndoaiau la rece. De la venirea directorului Patriciu, aceeași operație se face invers, la cald. Print-o simplă schimbare de temperatură, de grade, — nodul a zile și noșii de experiențe și trîndă — producția lor a sălătat brusce. De zece ori mai mult! De la 8 perechi zilnic, la 80!

supun voinței lor de fier, zilnic... Aici, la vagonaj, lucrează muncitorii frunțași ca loșei Farago, Ion Umhauser, Petru Mihalechi, bătrînul Iossef Vereș, care-și îndeplinesc în fiecare lună de două ori și de trei ori planul. Ai vrea privindu-i să-ți oprești și să le spui ceva frumos și mare, dar parcă te sîlești să-ți intrerupi din lucrul... Te simți atît de mic și de prios, tu cel venit de-afară doar să te uși la ei.

„Sedevurile” au redus prețul de cost al pieselor, au făcut munca mai ușoară, mai spornică... Greutățile de aceea există, doar ca să fie învinse! — „Am pus iarăși ghiozdani în spate!” se plîngeau unii oameni cînd au trebuit vîrînd-nevîrînd, să urmeze cu toții cursul de pregătire... Dar după ce-au terminat „școala” re-puterile au scăzut cu o treime, iar salariile au sălătat simțitor. Sub avalanșa de fapte, de fapte, inerția și rutina au bătut trepat, rușinate, în retragere. Acum toate erau îndestulul Uzina încep să-și scuture țărna sub capu zăvoaș îngropat de ani. Indicii de plan nu mai păreau de neatinși... Dimpotrivă! „Flăcările verzi ale aparatelor de sud, dat brazdează spațiul larg al halei, fără încetare și-au preajma lor cad, ploaie incandescentă, mărgele roșii de metal... Un puternic pod rulant se plîmbă huridul înăbușit, purtînd vagoni în ghîtare, la chîmva metri înălțime... Totul se contopește apoi într-un singur și neîntrepruzt torent de zgomote, care te înfocă prin aspra lor măreție. Aici te, înclinînd o clipă ochii, că te aflii undeva pe un front de luptă, în toată unei bătălii înverșunată. Oamenii se mișcă făcîți și siguri pe ei, minime cu precizie aparatele și complicatele mașini-unelte, controlează atenți rezultatele. Ei, oamenii aceștia înalți sau scîmzi, voinici sau snîbțieri, cu fețe înimate de zimbele senine, ei au dezlăntit o grandioasă simfonie a muncii constructive, pașnice, și tot ei o

BRIGADA PACII În secția boghiuri lucrează o „brigadă a păcii”. Brigada numără numai patru oameni, însă ștețulează zilnic de trei ori mai multe cutii de uns, pentru vagoane, decît prevede norma. Francisc Filce, șeful, este un om mic de statură, oacheș, destul de scump la vorbă. Are patruzeci de ani deși pare mult mai tînr. În uzină muncește de mulți ani, a cunoscut o droaie de directori, dar niciodată n-a avut condiții mai bune de lucru și un director atît de apropiat și de simplu ca cel de astăzi... „Și mi-ai ajutat mai bine!” — nu uită el să adauge, arătînd zîmbitor cu capul spre tovarășii săi. Moise Tlerlea și Ion Mariș, mai voinici, — aici își trebuie forță, nu glumă — mînuiesc ciocanul pneumatic cu daltă — „pușcă” — cum i se spune în glumă în brigadă... Cioban Alexandru lucrează la rabotează. Nici unul din ei nu scoate tot timpul o vorbă. Se înțeleg din ochi. Treaba și rînduții în așa fel, încît fiecare știe mai dinainte ce are de făcut, cite cutii trebuie date pînă la a anunțată oră spre a fi asigurată în cel mai rău caz, dacă s-ar defecta vreunul din ciocane, norma întreagă... G. Eromia

JOHANN WOLFGANG GOETHE.

„Poezie și adevăr“ *)

În cadrul noilor tipărituri din clasi- cii literaturii universale, atât de bine primite de marele pu- blic cititor, Editura de stat pentru li- teratură și artă a dat la iveală mo- numentala operă autobiografică a lui Goethe: „Poezie și adevăr“.

materialul cel mai divers. De multe ori gruparea acestui material va în- trețea sferă de cuprins felurit.

Asfel, chiar de la prima pagină, evocarea zodiilor cu care Johann Wolfgang se naște întretăie faptul, însuși al venirii sale pe lume, cu sta- rea familiei, cu evocarea figurii bun- icului dinspre mamă și cu organizarea sanitară a Frankfurtului din acea vreme, mai ales sub raportul asisten- țelor date lezulelor. Familia și eveni- mentele din stul ei sînt descrise mai degrabă ca un mediu de formație, ca un sens de pornire, ceea ce avea să însemneze o anumită dezvoltare (a- nămintă lucrarea lui Thomas Mann, despre Goethe, ca reprezentant al uma- nismului), deci ca o acțiune de por- tretizare sentimentală. Istoriciste, as- tendența scriitorului urcă pînă la acel Claus Götze, mort la 1620, pe linia tatălui, iar pe linia mamei pînă la Jorg Weber mort la 1615. Acest Weber avea să se transforme mai târziu în „Textor“, nume ce avea să ajungă pînă la bunicul scriitorului, Johann Wolfgang, primul de la Frankurt. Meseriași se întîlnesc deseori în ascendența scriitorului și din partea tatălui și din a mamei. Un străbunic, Hans-Cristian Götze (ortografierea Goethe scriitorul o in- troductivă cel dintîi) era polcovar, iar bunicul Friederich Georg era croitor de dame, meseriași cutreierători al țu- nitorilor germane. El se stabilește cel dintîi la Frankfurt pe Main, dobîndî- șe cetățenia, se căsătorește a doua oară cu o hangetă și dă naștere lui Johann Cospar, jur- ist consilier aulic și tatăl poetului. Textorii de ase- meni au cliva croi- tori în ascenden- țal lor. În ce măsu- ră autorul lui Faust simpatiza cu sta- rea aceasta de me- seriași, o vedem în clipa experimentată prin trăire, din clipa de siguranță și de control a unei concepții întregi despre viață și lume, care atunci în urmă cînd trăia, se dăruia, și abia de îndrăznea să-și în- semneze ici-colo începuturi de me- tode. Acest joc al retrăirii, reconfir- mării și reconstrucții n-ar fi fost cu puțină dacă opera s-ar fi țesut în afără de colaborarea celor doi Goethe — de tineret și de bătrînețe — și mai ales departe de viață, de fapte și de realitate. Împlinirea în amîni- rea creșterii unei personalități. De altfel, trăsătura aceasta deosebită fundamentală opera memorialistică a autorului lui Faust de celelalte opere memorialistice, de literatură univer- sală, care au precedat-o, „Confesiunile Sfîntului Augustin sînt povestea unei conversiuni, iar acelea ale lui Jean Jac- ques Rousseau iplotizarea unei auto- cercetări și analize. Goethe se dovede- ște a ocupa o poziție obiectivă, a- vînd ca ocupație de prim plan viața însăși, în toate realitatea și diversita- țile ei. Numai păstrat permanent în mijlocul vieții, omul este în tălmă- cit și lămurit. De altfel, Goethe însu- și spune: „Omul nu la cunoștință de sine decît în măsura în care ia cunoștință de lumea înconjurătoare, pe care o poate afla în el și pe el însuși în ea. Fiecare lucru bine cercetat ne dăruiește cu un nou organ“. Așa că, pe drept s-a putut spune că „drumul lui Goethe a fost de a se desluși pe sine însuși prin lucruri, întreaga sa existență însemnînd cea mai ușoară lucrare de autoformare din cîte s-a întreprins vreodată. Subiectul se ridi- ca pînă la înțelesul pur al obiectu- lui“. În felul acesta, putem nota că nedepărtîndu-se de viață, germinî- fragmentului de existență cuprins în „Poezie și adevăr“ poartă de-a lungul lucrării trei înfloriri: poezia din Frankurt, pe cel de la Leipzig, și pe cel din Strassburg, după cum din punctul de vedere al formației și al creației, cartea înfloră și a doua co- respond acumularilor și creșterii, car- tea a treia lui „Werther“ și „Götze“, iar cartea a patra lui „Egmont“ și „Stella“. Cu plecarea la Weimar, unde începe o epocă ce însemnează prezentul pentru Goethe cel ce în- cheagă lucrarea, firul povestirii se rupe. Sensul istoric al materialului înțețază pentru scriitor. După cum am arătat, toate elementele de forma- țion prezentate în partea descrisă, iar Goethe cel în plină acțiune care fixează locul unui alt Goethe, intrat în istoria culturii și a spiritului, și fixează preciz liniște. Aceasta fiind planul pe care se clădește cartea, este de la sine înțeles că ea va conține

lăți, profesismul său care stă atît de aproape de pasiunea pentru teatru, în toate sensurile, germinază încă din această însemnare acum; și aci să- dită, întinzîndu-se ca un arbore pînă la ultima replică a lui „Faust“. De la teatrul de păpuși dăruit de bunicii, prin experiența teatrului francez in- lesnit în anii ocupației de contele Thorane, prin Împrumuturile hainelor țărănești, în farsa de Sesehenz și pînă la dramaturgul și directorul de teatru de la Weimar, toată cariera a- ceaasta cuprînzătoare în contact cu despersonalizarea continuă și mul- tiplică, teatrul într-un cuvînt, își găsește însemnata obîrșia în acest fragment. Apoi aceeași mărturisire de îmbrăți- șare a tuturor formelor vieții deslu- șește într-o anumită măsură taina în- săși a sistemului goethian din tot- deauna, încercată mai ales în perioa- da aceasta de erupție a personalității, de un „Sturm und Drang“ timpuriu, coresponzător unor capite din „Poe- zia și adevăr“. Posibilitatea cu care Goethe era dăruit de a degaja din fiecare clipă esența unei întregi lumi, a lui, posibilitatea de a trece rînd pe rînd în centrul universului său, fiecare clipă trăită, dă împletitura unică a unui edificiu din construcția căruia nici o clipă, nici o cunoaștere, nici o experiență nu e pierdută. Și te- meliile acestei uriașe construcții le- cuprînde minunata lucrare „Poezie și adevăr“.

Toate aspectele vieții sînt prilejuri pentru aceste unele învățături și în primul rînd orășul în care a văzut lumina zilei. Frank- furt a fost pentru Goethe un mijloc de a se educa. Cu toate aspectele lui: sociale, economice, pitoresci, cu Römberg- ul, piața străveche a primă- riei, cu domul; cu sala de încoronare a împăraților; cu portul de pe Main; cu uțele păstrate și astăzi din cale- rul întorcîndu-se de străzi al orașului medieval, — cu toate împrejurările ce sîrșesc un feuda- lism ce se trece și deschide zori de ev nou, Goethe absoarbe și își amînte- ște de orășul atît de bogat în fenomene germanice. Aci vede și un fapt în- grozitor ce vine din zilele cele mai cumplite ale obscurantismului: arderea unei cărți. Și nota: „Era ediția unui roman comic francez, care, fără să ațace statul, nu crăța însă religia și moravurile. Era ceva îngrozitor și vezi o pedepșă aplicată unui lucru neînșuflețit“. Oamenii orașului sînt notați, după cum multe alte chipuri trec pe sub mîna scriito- rului. Dar fără îndoială că figura care merită cea mai mare atenție e Herder. El e personalitatea care a avut o ho- tărîță înfrîngere asupra lui Goethe în formație. Alături de viață, de dragoste și de lectură, Herder este o componen- ță în dezvoltarea tînrului poet. „Era mai bîtrîn ca mine cu cinci ani — notează Goethe întîlnirea lui cu învă- țatul — o deosebire care la acea vîrstă cîntărește destul de mult. Cum fi recu- noșteam meritele și cum încercam să-mi dau seama de valoarea operii lui de pînă atunci. La fost dat să cîștige o mare superioritate asupra mea. Situația însă nu era prea plă- cută“. De la Herder nimeni nu putea aștepta vreo toleranță, oricare ar fi fost altitudinea pe care ar fi luat-o. Cum era dușmanul falselor aparențe și ostentatțiilor, luase decî obiectiv să- zellemisească în această privință, oricînd avea prilejul. Dacă Herder ar fi fost mai metodic aș fi găsit și în- drumare mai prețioasă și durabilă pentru educația mea; dar el era înclinat mai mult să examineze și să sti- muleze decît să îndrumeze și să că- lăuzească“. Aceasta pedagogie greu de îndurat poate că l-ar fi anulat pe un altul mai firav în ale minții și ale duhului, decît Goethe. De el însă l-a călîț și l-a îndrumat. E una din mar- rile experiențe ale devenirii sale. „Leipzig — scrie mai departe — adoptasem un fel de a fi îngust și limitat, nu-mi puteam sembla imobilitatea cunoștințele mele de literatură germană nici în timpul șe- derii mele la Frankfurt, iar amîntite- preocupări mistico-religioase-chimice mă duseseră în niște regiuni obscure, așa încît rămăseseră străini de tot ce se produsese de clivă ani în lumea li- terară mai largă. Numai datorită lui Herder, am ajuns a cunoaște noile năzuințe și direcții... Poezia ebraică

pe care Herder... o comenta cu multă ingeniozitate, poezia populară pe care ne îndemna să o culegem în Alsacia, adică cele mai vechi documente poetice, ne aduceau dovadă că poezia este un dar al lumii și al popoarelor, iar nu moștenirea particulară a unor oameni subțiri și cultivați“. La toate aceste inițieri prin Herder nu trebuie uitată cea mai importantă: aceea a unei adînci cunoașteri a lui Shakes- peare. Închinarea de la Strassburg, și lui Goethe, la marea lui Shakes- peare este în același timp o laudă și o mulțumită lui Herder prin care a dobîndit această comoară.

Și, firește, că în creșterea aceasta treptată a tînrului, dragostea nu putea să lipsească. Imaginea pură și grațioasă a Fredericii Brion, fata pas- torului de la Sesehenm, Goethe o salută cu cuvintele: „În clipa aceea Friederike intră pe ușă și parcă o stea înfîntătoare răsări pe acest cer cîm- penesc“. În vechia locuință parohială de la Sesehenm, pe care Goethe însu- și a desemnat-o cu linii subțiri în tot cuprinsul ei de gospodărie țără- nească din Alsacia, tînrul poet a cu- noscut zilele ferice ale celei dintîi și mai puternice dintre dragoste. Fuga lui, în cele din urmă, ca și întreaga anarhie protestată izbucni- tă de sub apăsarea politică și so- cială a epocii, nu e decît o acțiune de autoapărare de păstrare a tuturor temelțiilor așezate în el și care aveau să-și caute și să găsească alte căi de dezvoltare. Aceasta istorie veche goe- thană, i-am spus, stă larg deschisă în „Poezie și adevăr“. Cartea încheiă- tă din episoade felurite are o tehnică specială în articularea ei. Trecurile de la o temă la alta se fac pe nesimțite prin încheieturi de maxime și jude- cii generalizante. E, în afără de con- fruntarea cu înalta experiență a vieții, ceea ce Goethe de la șasezeci de ani a pus în compunerea acestei lucrări.

O carte atît de importantă, cînd se înfățișează pentru înflorirea oară într-o altă limbă unui public nou asupra că- rui e chemată să abia o înfrîngere, se cere să fie înfățișată în cele mai bune condiții. În mare parte, funcția ei culturală ține de realizarea ce i s-a dat în noua versiune. Or, „Poezie și adevăr“ a cunoscut una din cele mai ferice tălmăciri. Asupra textului foarte bogat al lui Goethe, zmlături cu cuvinte cărora cu greu li se poate găsi un echivalent într-o justă măsu- ră, asupra unei sintaxe grele ce avea să expună un material atît de felu- rit, precipea, talentul și constîin- țiozitatea lui Tudor Vianu s-au aplicat pentru a ne da una dintre cele mai izbutite traduceri. În ciuda difi- cultăților de text, înfloră traduceri se adaugă în bună măsură arti de a compune a lui Goethe personală, a da, ceea ce e deosebit de important, o im- presie de unitate deplină la lectură. În completarea marelui serviciu adus culturii românești, Tudor Vianu înto- vărășește traducerea sa de un bogat studiu introductiv, limpede, precis, greu de învătura, care va fi de real folos lectorului. Personalitatea lui Goethe, locul său în literatura uni- versală, valoarea operii în sine, și funcția ei în creațiunea goethiană, totul este expus cu dragoste, cum se cuvine pentru un mare fapt de cul- tură și cu mină sigură. Bine a fost in- spirată Editura de stat pentru litera- tură și artă folosind ilustrațiile atît de evocatoare ale ediției germane. Portre- tul lui Goethe, după bine cunoscutul portret de Josef Stieker, frumos execu- tat, doar cu o abateră de mic amănunt: Goethe n-avea ochi albaștri, ci căprii închiși. Germanul de sub trăia în el și tinjea, tîrziu, din Weimarul lui și se coc strugurii pe Rin... Dar este doar un amănunt, care nu poate să ne strice bucuria marelui fapt de cultură: apari- ția autobiografiei goethane „Poezie și adevăr“.

Ion Marin Sadoveanu

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

JAVIER VILLAFANE scriitor (Argentina) JULES ADOLPHE JEAN BOSNIAN director al Muzeului Beaux-Arts din Liège-Belgia ANNE VANDENHAUVE secretara Asociației Belgia-România

Pentru cunoașterea culturii tuturor popoarelor

O revistă care a fost editată de Karl Marx

De curînd, colegii de redacție al revistei sovietice „Literatura străină“ a organizat o con- ferință de presă cu reprezentanții presei sovietice și străine. Luînd cuvîntul, A. B. Ceaikovski, redactor-șef al revistei, a declarat că revista „Literatura străină“ apare din inițiativa oamenilor de literă sovietici și constituie o manifestare a respectului față de cultura tuturor popoarelor — mari și mici. El a subliniat că literatura progresistă din toate țările, înfățișînd viața popoarelor, ajută cititorilor să cunoască mai bine și mai adînc viața oamenilor. Aceasta cunoaștere și îmbogățire spirituală re- ciprocă sînt elemente fără de care extinderea legăturilor culturale priete- nești între popoare este cu neputință.

Consecrate literaturii, artei și vieții culturale a diferitelor țări. În primele cinci numere ale revistei, din care trei au apărut, iar două sînt pregătite pentru tipar, este pre- zentată literatura din cele mai di- versitate țări, printre care numeroase opere ale scriitorilor chinezi. Printre acestea figurează noul roman al lui Cijiao Suli, publicat începînd din nu- mărul 3, versuri ale clasicii litera- turii chineze, Du Fu, un articol al lui Mao Dun, consacrat unor proble- me arzătoare ale luptei ideologice în literatură.

„Nue Rheinische Zeitung“ (edicije londoneză) O carte de o deosebită importanță a apărut recent în editura „Rütten și Loening“ din Berlin. Este vorba despre redarea fidelă a materialului conținut în revista „NEUE RHEINISCHE ZEITUNG“ scoasă de Karl Marx și Friedrich Engels, la Londra în 1850. După înăbușirea revoluției de la 1848 a stat în fața lui Marx și Engels marea sarcină a: „noi orga- nizați a forțelor revoluționare risi- pite“ (Engels). Un mijloc important pentru reorganizarea comunistilor a fost apariția acestei reviste apărută din martie pînă în noiembrie 1850, la Londra. Ea reprezenta continuarea muncii teoretice dusă pentru lămurire maselor prin ziarul „Nue Rheine- sche Zeitung“ care apăruse la Colonia.

De curînd, colegii de redacție al revistei sovietice „Literatura străină“ a organizat o con- ferință de presă cu reprezentanții presei sovietice și străine. Luînd cuvîntul, A. B. Ceaikovski, redactor-șef al revistei, a declarat că revista „Literatura străină“ apare din inițiativa oamenilor de literă sovietici și constituie o manifestare a respectului față de cultura tuturor popoarelor — mari și mici. El a subliniat că literatura progresistă din toate țările, înfățișînd viața popoarelor, ajută cititorilor să cunoască mai bine și mai adînc viața oamenilor. Aceasta cunoaștere și îmbogățire spirituală re- ciprocă sînt elemente fără de care extinderea legăturilor culturale priete- nești între popoare este cu neputință.

Consecrate literaturii, artei și vieții culturale a diferitelor țări. În primele cinci numere ale revistei, din care trei au apărut, iar două sînt pregătite pentru tipar, este pre- zentată literatura din cele mai di- versitate țări, printre care numeroase opere ale scriitorilor chinezi. Printre acestea figurează noul roman al lui Cijiao Suli, publicat începînd din nu- mărul 3, versuri ale clasicii litera- turii chineze, Du Fu, un articol al lui Mao Dun, consacrat unor proble- me arzătoare ale luptei ideologice în literatură.

„Nue Rheinische Zeitung“ (edicije londoneză) O carte de o deosebită importanță a apărut recent în editura „Rütten și Loening“ din Berlin. Este vorba despre redarea fidelă a materialului conținut în revista „NEUE RHEINISCHE ZEITUNG“ scoasă de Karl Marx și Friedrich Engels, la Londra în 1850. După înăbușirea revoluției de la 1848 a stat în fața lui Marx și Engels marea sarcină a: „noi orga- nizați a forțelor revoluționare risi- pite“ (Engels). Un mijloc important pentru reorganizarea comunistilor a fost apariția acestei reviste apărută din martie pînă în noiembrie 1850, la Londra. Ea reprezenta continuarea muncii teoretice dusă pentru lămurire maselor prin ziarul „Nue Rheine- sche Zeitung“ care apăruse la Colonia.

VSEVOLOD VIŠNEVSKI — PROZATOR Cunoscut publicului, prin piesele „Tragedia optimis- ta“, „Noi, cei din Kron- stadt“, „Neuitatul an 1919“, ca dramaturg de mare ta- lent, Vsevolod Vișnevski nu se deslușea în volumul în- titulat „Opere ale proza- rilor“, ca un remarcabil pro- zator. Acest volum cuprinde romanul-epopee „Războiul ne care moartea războiului“ l-a împiedicat să-și desăvî- șească. V. Vișnevski a început să lucreze la acest roman prin 1930, într-o versiune a pre- țatei scrise în 1931, el spune: „Acesta carte nu este un roman... E un do- cument epic. E o încercare a unei enciclopedii de bele- tice-proletare despre răz- boi“. Romanul desăvîșoară un vast tablou al Rusiei dinaintea Revoluției din Oc- tombrie, din perioada 1912-1917. La baza lui stă un imens material documentar, adunat și cercetat de autor decenți de-a rîndul. Luptele și fîrmitările sociale din acea perioadă sînt descrise în episoade de o mare em- fonație, sînt ilustrate prin date statistice, introduce de

CĂRNȚ SOVIETIC

autor în țesătura acestei epopee, care cuprinde sterea cele mai variate ale vieții sociale din Rusia de atunci. Autorul a împletit precizie- nă istorică cu acțiuni in- tens dramatice prin zugră- virea contrastelor sociale și psihologice în loată ascuți- marea lor. Bogata gamă tipo- logică a epopeii se întinde de la Nicolae al II-lea pînă la muncitorii împinși de mi- zeria la disperare, de la ge- neralii-călai pînă la argăți, de la magnafii capitalului pînă la marinari.

timentele de simpatie pe care oamenii sovietici le nut- resc față de eroicul popor vietnamez și interesul lor considerabil pentru arta și literatura Vietnamului. Poezii subînțință că publicarea unei colecții de poezii viet- nameze constituie un eveni- ment fericit în viața cultura- ră a Uniunii Sovietice.

„NORI PURPURI“

este o nouă piesă de teatru de Nikolai Pogodin, consacrată greșii generale din 1905 a muncitorilor de la căile ferate. Acțiunea se petrece într-o gară mică din Priuraltia, în cursul unei zile. În acest timp, spectatorul face cu- noștință cu îndrăul revolu- ționar Grigor Kostromin, cu mama lui, Natalia Niko- laevna, cu Tasia, logodnica, cu essurul Akafistov și cu alții cîștia muncitorii revolu- ționari. Kostromin pleacă cu o echipă de tovarăși în a- jutorul orașului răsculat. Caracterile muncitorilor se maturizează și se cedează în lupta revoluționară, mai a- les caracterul lui, care a- junge de la concepția revolu- ționară spontană la luptă con- științată împotriva exploata- rilor.

Noi achiziții ale Bibliotecii Academiei R. P. R.

Fondurile de manuscrise, documen- te și corespondența ale Bibliotecii A- cademiei R.P.R. continuă să se îm- bogățească printr-o judicioasă politică de achiziții. Astfel, numai în ultimele 6 luni au fost achiziționate manuscrise, documente și corespondență de o ne- tăgăduită valoare, în număr de ce- leșteva mii de piese. Dintre manuscrisele românești mai vechi merită să fie menționate An- tologhionul din sec. XVII din Ardeal, însoțit de un text în limba latină, în- dosebi pentru vechia limbă ro- mânească în care este scrisă și Cri- nica lui Dirzeanu, interesantă rela- țare contemporană a evenimentelor revoluționare dintre anii 1821—1822. Pentru vechimea lor merită să fie se- mnalate cele două Tetraevangheli- slave, unul din secolul XVI, celălalt de la începutul sec. XVII, precum și pre- țiosul Antifonar latinesc din sec. XV, scris în întregime pe pergament.

Rectificare

Dintr-o eroare, în articolul „Istoria literaturii romine pentru clasele a VIII-a și a IX-a“ de George Ivașcu au fost omise, în citarea autorilor manualului de clasa a IX-a, numele prof. I. Brescu, conf. M. Nănu, lector V. Huber și Dan Costa. Facem cuvenita rectificare.

Dinu Moiseacu

Revista a mai cuprins și recenziile făcute de Marx și Engels — Împreună — în care erau demascați: Daumer, Guizot și Carlyle. Aceste recenzii constituiau o demascare a filozofiei idealiste germane care: „frîngîndu-și mințile și vîlîndu-se stătea la par- tul de moarte al burgheziei“ (pag. 108). În numerele revistei II, IV și V (VI) se găsește de asemenea recenzi- lile făcute împreună de către Marx și Engels, asupra situației social- politice a timpului. De o deosebită importanță sînt ar- ticolele scrise de Marx și Engels în această revistă asupra cauzelor eco- nomice ale revoluției din 1848/49 și care lovesc contrarevoluția (numerele din mai pînă în octombrie 1850) și în care se ajunge la următoarea con- cluzie: „O nouă revoluție este posibi- lă numai ca urmare a unei noi crize. Dar ea este tot atît de sigură ca și aceasta“.

Revista mai conținea un material critic foarte interesant și aspecte ale luptei dintre capitalul mic și cel mare, pe care Marx le saluta astfel: „Înainte ca proletariatul să cîștige victoria pe baricade și în tranșee — el anunță sosirea domniei sale printr-o serie de victorii intelectuale“ (pag. 300).

Redactor-șef: Zăhăria Stancu, Colegiul redacțional: Mihai Benic, Marcel Breslașu, Eusebiu Camilari, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Alexandru Jar, Eugen Jelebeanu, George Macoveșcu, Ion Mihăileanu (redactor-șef adjunct), Veronica Porumbacu (redactor-șef adjunct), Clărețne Theodorescu, Ion Vitner.